

Data publikacji: (26.05-01.06.2020r.)

Roślina: (Pszenica ozima)

Stan uprawy dla miejscowości Wieża:

Plantacje pszenicy ozimej są w dobrej kondycji. Na dany moment na polach przeważa faza wzrostu (wg skali) BBCH 51-55. W ostatnim tygodniu średnia dobową temperatura powietrza wynosiła, od 10,7⁰C do 13,2⁰C. Wilgotność względna powietrza mieściła się w przedziale od 60% do 80%, opady deszczu mieściły się w przedziale od 0,1 do 5,0 mm, prędkość wiatru od 1,7 do 2,3 m/s.

Zagrożenia:

Skrzypionki

Na plantacjach pszenicy ozimej występują 2 gatunki skrzypionek: skrzypionka zbożowa i skrzypionka błękitek. Chrząższe skrzypionek zimują w ściółce, darni lub między korzeniami. Wiosną, gdy temperatura przekracza 10⁰C przelatują na rośliny żywicielskie. Jaja składane są od połowy maja do połowy czerwca. Po upływie około 2 tygodni wylęgają się larwy. Szkody na plantacjach powodują zarówno chrząszcze jak i larwy (wyjadanie tkanki miękkiszowej liści). Żerowanie w sprzyjających warunkach rozpoczyna się w II dekadzie kwietnia. Rozwojowi tych szkodników sprzyja ciepła pogoda w okresie wiosny.

Zalecenia:

Decyzję o sposobie i terminie zwalczania skrzypionek należy podjąć po przeprowadzeniu obserwacji.

Zabiegi zwalczające przeprowadza się:

- w przypadku przekroczenia progu ekonomicznej szkodliwości, tj. stwierdzenia 1-2 larw na 1 źdźbło lub
- w przypadku stwierdzenia na plantacji masowego wylęgu larw (obserwujemy wówczas larwy obu gatunków)

Przykładowymi substancjami aktywnymi stosowanymi to alfa-cypermetryna, cypermetryna i deltametryna.

Zagrożenia

Mszyca zbożowa, Mszyca czeremchowo-zbożowa

Mszyca zbożowa- Mszyca jednodomna żyjąca bez zmiany żywiciela na różnych gatunkach traw i zbóż. Owady dorosłe mają od 2,0-3,3 mm długości, są zabarwione zmiennie najczęściej żółto zielone. Cechy morfologiczne: brak widocznego sklerytu na odwłoku, wyraźne na tle jasnego odwłoka czarne syfony równe długością z jasnym ogonkiem. Widoczny pod binokulem krótki ostatni człon klujki. Żeruje głównie na kłosach, ale także na liściach flagowym.

Mszyca czeremchowo-zbożowa dorosłe owady o długości 1,6-2,4 mm mają głowę, tułów i syfony czarne, odwłok oliwkowo zielony z brązowymi płytkami bocznymi. Larwy są koloru zielonego. Charakterystyczną cechą tego gatunku są syfony dwa razy dłuższe od ogonka z

wyraźnym rozszerzeniem na końcu w kształcie kołnierzyka oraz lekko przewężony u nasady ogonek. Zasiedla głównie dolne liście u podstawy źdźbeł, później liście wyżej położone i kłosy.

Warunki sprzyjające rozwojowi mszyc to:

- sucha pogoda i umiarkowana temperatura (w wysokiej temperaturze mszyce giną)
- stosowanie wysokich dawek nawozów azotowych

Zalecenia:

Zabiegi zwalczające przy użyciu środków ochrony roślin wykonuje się w przypadku przekroczenia progu ekonomicznej szkodliwości tj.:

- od fazy strzelania w źdźbło do fazy przed kłoszeniem, jeśli stwierdzamy na 100 losowo wybranych źdźbłach – średnio 5 mszyc na 1 źdźbło (dla mszycy czeremchowo - zbożowej,)
- od fazy pełni kłoszenia do początku fazy dojrzałości mleczej, jeśli stwierdzamy na 100 losowo wybranych źdźbłach – średnio 5 mszyc na 1 kłos (dla mszycy zbożowej).

Przykładowymi substancjami aktywnymi stosowanymi to alfa-cypermetryna, cypermetryna i deltametryna

Ograniczyć występowanie mszyc można także poprzez ochronę gatunków organizmów pożytecznych m.in.: biedronek, bzygowatych, złotooków.

Decyzje o zastosowaniu ochrony chemicznej należy podjąć na podstawie własnego monitoringu stanu fitosanitarnego plantacji i doświadczenia.

Od 1 stycznia 2014 r. profesjonalni użytkownicy środków ochrony roślin mają obowiązek stosowania zasad integrowanej ochrony roślin.

Zgodnie z ustawą o środkach ochrony roślin z dnia 8 marca 2013 r.:

- Środki ochrony roślin mogą być stosowane jeżeli zostały dopuszczone do obrotu i stosowania.
- Środki ochrony roślin należy stosować w taki sposób, aby nie stwarzać zagrożenia dla zdrowia ludzi, zwierząt oraz dla środowiska,
- Przeciwdziałać zniesieniu środków ochrony roślin na obszary i obiekty niebędące celem zabiegu z zastosowaniem tych środków oraz planować stosowanie środków ochrony roślin z uwzględnieniem okresu, w którym ludzie będą przebywać na obszarze objętym zabiegiem.
- Środki ochrony roślin stosuje się zgodnie z zasadami integrowanej ochrony roślin, sprzętem sprawnym technicznie i skalibrowanym.
- Zabiegi z zastosowaniem środków ochrony roślin przeznaczonych dla użytkowników profesjonalnych mogą być wykonywane przez osoby przeszkolone, zgodnie z art. 41 ww. ustawy.
- Profesjonalni użytkownicy środków ochrony roślin są zobowiązani do prowadzenia dokumentacji dotyczącej stosowanych środków ochrony roślin i przechowywania jej przez co najmniej 3 lata.

Roślina: (Rzepak ozimy)

Stan uprawy dla miejscowości: Wieża

Plantacje rzepaku są w dobrym stanie. Na dany moment na polach przeważa faza wzrostu (wg skali) BBCH 71-76.

W ostatnim tygodniu średnia dobowa temperatura powietrza wynosiła, od 10,7^oC do 13,2^oC. Wilgotność względna powietrza mieściła się w przedziale od 60% do 80%, opady deszczu mieściły się w przedziale od 0,1 do 5,0 mm, prędkość wiatru od 1,7 do 2,3 m/s.

Zagrożenia:

Owady: Chowacz podobnik, Pryszczarek kapustnik

Chowacz podobnik - chrząszcze przelatują na pola rzepaku wiosną w okresie tworzenia się pąków kwiatowych, gdy temperatura osiągnie około 13^oC. Chowacz podobnik na roślinach rzepaku powoduje bezpośrednie szkody w postaci niszczenia zawiązków nasion w łuszczyńce. Szkody pośrednie spowodowane przez chowacza podobnika polegają na ułatwieniu zaatakowania rzepaku przez pryszczarkę kapustnika. Ponadto uszkodzone łuszczyzny porażane są przez szarą pleśń i czerń krzyżowych.

Zalecenia:

Decyzję o sposobie i terminie zwalczania chowacza podobnika należy podjąć po przeprowadzeniu obserwacji na plantacjach.

- w fazie przed kwitnieniem średnio 1 chrząszcza na 1 roślinie
- w trakcie kwitnienia:
  - w rejonie słabego występowania pryszczarka kapustnika: 1 chrząszcza na 1 roślinie
  - w rejonie liczego występowania pryszczarka kapustnika: 1 chrząszcza na 2 roślinach lub
- na przełomie kwietnia i maja
  - 4 chrząszczy na 25 roślinach, lub
  - odłowienie w ciągu kolejnych 6 dni w żółtym naczyniu 100 osobników stanowi wskazanie do wykonania zabiegu zwalczającego przy użyciu środków ochrony roślin.

Zabieg brzegowy wykonany odpowiednim środkiem. Do walki z chowaczem podobnikiem stosować można substancję czynną cypermetrynę, wykorzystać można substancję czynną etofenproks, do walki zastosować można substancję esfenwalerat, acetamipryd, deltametryna

Zagrożenia:

Pryszczarek kapustnik - Wylot owadów dorosłych (muchówek) następuje najczęściej w początkach kwitnienia rzepaku. Pryszczarek kapustnik ma znaczenie gospodarcze w powiązaniu z chowaczem podobnikiem, który ułatwia mu składanie jaj w łuszczyńcach. Łuszczyzny rzepaku opanowane przez pryszczarkę kapustnika przedwcześnie żółkną, nabrzmiwiają, kurczą się i przedwcześnie pękają. Skutkiem tego jest osypywanie się nasion.

Zalecenia:

Decyzję o sposobie i terminie zwalczania przyszcarka kapustnika na rzepaku ozimym należy podjąć po przeprowadzeniu obserwacji.

- średnio 5 uszkodzonych łuszczyń na 1 roślinie
- 1 przyszcarka kapustnika na 1 roślinie - przy słabym wystąpieniu chowacza podobnika
- 1 przyszcarka kapustnika na 3-4 roślinach - przy silnym wystąpieniu chowacza podobnika

Przykładowe substancje aktywne: alfa-cypermetryna i lambda-cyhalotryna

Ograniczyć występowanie szkodnika można także poprzez stosowanie:

- prawidłowej agrotechniki,
- izolacji przestrzennej od innych roślin krzyżowych i warzyw kapustnych,
- wysiew odmian późno zakwitających.

Decyzje o zastosowaniu ochrony chemicznej należy podjąć na podstawie własnego monitoringu stanu fitosanitarnego plantacji i doświadczenia.

Od 1 stycznia 2014 r. profesjonalni użytkownicy środków ochrony roślin mają obowiązek stosowania zasad integrowanej ochrony roślin.

Zgodnie z ustawą o środkach ochrony roślin z dnia 8 marca 2013 r.:

- Środki ochrony roślin mogą być stosowane jeżeli zostały dopuszczone do obrotu i stosowania.
- Środki ochrony roślin należy stosować w taki sposób, aby nie stwarzać zagrożenia dla zdrowia ludzi, zwierząt oraz dla środowiska,
- Przeciwdziałać zniesieniu środków ochrony roślin na obszary i obiekty niebędące celem zabiegu z zastosowaniem tych środków oraz planować stosowanie środków ochrony roślin z uwzględnieniem okresu, w którym ludzie będą przebywać na obszarze objętym zabiegiem.
- Środki ochrony roślin stosuje się zgodnie z zasadami integrowanej ochrony roślin, sprzętem sprawnym technicznie i skalibrowanym.
- Zabiegi z zastosowaniem środków ochrony roślin przeznaczonych dla użytkowników profesjonalnych mogą być wykonywane przez osoby przeszkolone, zgodnie z art. 41 ww. ustawy.
- Profesjonalni użytkownicy środków ochrony roślin są zobowiązani do prowadzenia dokumentacji dotyczącej stosowanych środków ochrony roślin i przechowywania jej przez co najmniej 3 lata.

